

'โครงการวิสาหกิจชุมชน' จากกระทรวงพลังงาน พลังงานสีเขียวจากพืช แบ่งปันธุรกิจผลิตไฟฟ้า ให้คนรากหญ้า

กระทรวงพลังงาน โดย นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รมว.กระทรวงพลังงาน เร่งผลักดันโครงการวิสาหกิจชุมชนพลังงานสีเขียวจากพืชพลังงาน โดยนำหญ้าเลี้ยงช้าง หรือ หญ้าเนเปียร์ มาผลิตเป็นไฟฟ้าในรูปแบบโรงไฟฟ้าไบโอแก๊ส และผลิตก๊าซชีวภาพอัด หรือ CBG ใช้ทดแทนก๊าซ LPG

ล่าสุด คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ หรือ กพข. เห็นชอบโครงการและแต่งตั้งคณะกรรมการร่วม 9 กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ไปศึกษารูปแบบโครงการที่เหมาะสม และนำผลการศึกษากลับมาเสนอ กพข.เพื่อพิจารณา

อนุมัติ

เป้าหมายของโครงการ คือ ต้องการสร้างโรงไฟฟ้าขนาด 1 เมกะวัตต์ ให้ได้ 10,000 แห่ง เพื่อผลิตไฟฟ้า 10,000 เมกะวัตต์ ภายใน 10 และเบื้องต้นคาดว่าจะมีชุมชนเข้าร่วม 10,000 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งใช้เงินลงทุนประมาณ 100 ล้านบาท และใช้พื้นที่แห่งละ 1,000 ไร่ ในการปลูกหญ้าเนเปียร์ รองรับโรงไฟฟ้า 1 โรง และมีแนวทางอุดหนุนในรูปแบบของ Feed-in Tariff ในอัตรา 4.50 บาทต่อหน่วย เป็นระยะเวลา 20 ปี พื้นที่นำร่องคือพื้นที่แห่งแล้ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่ปลูกข้าวไม่ได้ การผลักดันโครงการวิสาหกิจชุมชนพลังงานสีเขียว

จากพืชพลังงาน นับเป็นการปรับทิศทาง การผลิตพลังงานไฟฟ้า ของรัฐบาล อย่างมีนัยสำคัญ เพราะที่ผ่านมา ธุรกิจผลิตไฟฟ้า ถูกมองว่าเป็นธุรกิจที่เอื้อกลุ่มทุนธุรกิจเอกชนมากกว่าประชาชน โดยเฉพาะโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (IPP) ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงเกือบ

ทั้งหมด ทำให้วงจรการผลิตไฟฟ้า อยู่ในมือกลุ่มทุนธุรกิจขนาดใหญ่ เช่นเดียวกับโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายเล็ก (กำลังการผลิตไม่เกิน 90 เมกะวัตต์ (SPP- Small Power Producer) ใช้วัตถุดิบอย่างหลากหลาย เช่น ขยะ แกลบ เศษไม้ยาง ทะลายปาล์ม ฯลฯ แต่เกือบทั้งหมด

เป็นการลงทุนโดยเอกชน เช่นกัน

แม้ว่าต่อมา กพข. จะกำหนดแผนยุทธศาสตร์สนับสนุนการผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทน แผน 10 ปี (2555-2564) เป้าหมายกำลังการผลิตให้ได้ 25% ของกำลังการผลิตทั้งหมดโดยส่งเสริมให้ชุมชนและเอกชนเข้าร่วมอย่างกว้างขวาง อาทิ พลังงานทดแทน แสงอาทิตย์ ลม น้ำ ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ และที่คึกคักที่สุดคือ โรงไฟฟ้าพลังงานลม แสงอาทิตย์ และน้ำ ภายใต้โครงการผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนขนาดเล็กมาก (VSPP-Very Small Power Product) ขนาดการผลิตไม่เกิน 1 เมกะวัตต์ ที่กำกับโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค แต่เกือบทั้งหมด ยังมีปัญหาทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปได้ล่าช้า อาทิ ปัญหาเรื่องวัตถุดิบ หมุนเวียน ไม่เพียงพอ ปัญหาค่า adder พลังงานแสงอาทิตย์ที่สูงถึง 8 บาท ต่อหน่วย และเมื่อต้นทุนการผลิตอีก 4-5 บาท ต่อหน่วย ทำให้ต้นทุนรวมสูงถึง 12-13 บาท แต่ขายให้ประชาชน ในราคา 4-5 บาท ต่อหน่วย นั่นหมายถึงการขาดทุนของรัฐ ที่ต้องแลกเรื่องการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ส่วนโรงไฟฟ้าชีวมวล และโรงไฟฟ้าขยะ มีปัญหาการต่อต้านจากชาวบ้านในพื้นที่

ดังนั้นเพื่อเพิ่มทางเลือกการผลิตไฟฟ้า ให้เป็นไปได้ตามเป้าหมายและตอบโจทย์ในการกระจายรายได้ให้กับประชาชน จึงผลักดันโครงการวิสาหกิจชุมชนพลังงานสีเขียวจากพืชพลังงาน โดยนำหญ้าเลี้ยงช้าง หรือหญ้าเนเปียร์ มาผลิตเป็นไฟฟ้าในรูปแบบโรงไฟฟ้าไบโอแก๊ส และผลิตก๊าซชีวภาพอัด หรือ CBG ใช้ทดแทนก๊าซ LPG ในชุมชน

สำหรับรูปแบบการสนับสนุน จากรายงานของกระทรวงพลังงาน ระบุว่า โครงการนี้เน้นการร่วมลงทุนระหว่างชุมชนและเอกชนในสัดส่วน 50:50 เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและพึ่งพากันได้ โดยเอกชนมีเทคโนโลยี และทุน ส่วนชุมชนมีพื้นที่และแหล่งผลิตวัตถุดิบ นอกจากนี้ยังมีมาตรการสนับสนุน 3 ส่วน คือ อุดหนุนเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรด้านค่าใช้จ่ายในการ

ปลูกพืชพลังงาน ในอัตราไร่ละ 3,000 บาท สนับสนุน
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูก, มาตรการสนับสนุนการ
ลงทุนแก่วิสาหกิจชุมชน เพื่อร่วมลงทุนกับเอกชน,
มาตรการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนใน
รูปแบบ FIT อัตรา 4.50 บาทต่อหน่วย

ส่วนการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกหญ้าเนเปียร์ ให้เป็น
พืชพลังงานชนิดใหม่นั้น เนื่องจากเป็นหญ้าโตเร็ว มีการ
ศึกษาวิจัยมาก่อนหน้านี้ โดยมหาวิทยาลัยและหน่วยงานรัฐ
หลายแห่ง เช่นมหาวิทยาลัยเกษตรแม่โจ้ ศูนย์วิจัยและ
พัฒนาอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
รวมทั้งสำนักนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) กระทรวง
พลังงาน ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงาน
นครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศึกษาวิจัยการผลิตก๊าซ
ชีวภาพ อีกด้วย

ก่อนหน้านี้ นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์
ไพศาล รว.กระทรวงพลังงาน ได้เดินทาง
ลงพื้นที่อำเภอปากช่อง เพื่อดูความก้าวหน้า
การปลูกหญ้าเนเปียร์ ของกรมปศุสัตว์และของ
ประชาชนในพื้นที่มาแล้ว และจากข้อมูลการ
ทดลองของกรมปศุสัตว์ พบว่า การปลูกหญ้า
เนเปียร์ ให้ผลผลิตต่อไร่ สูงถึง 60-80 ตันต่อ
ไร่ต่อปี รอบการตัดจำหน่ายทำได้ทุก ๆ 2 เดือน
ปีหนึ่งตัดได้ 5-6 รอบ และเกษตรกรได้ตัด
และย่อยบด จำหน่ายเป็นอาหารสัตว์แก่ฟาร์ม
ปศุสัตว์ ในพื้นที่ราคา กก.ละ 1 บาท หรือตัน
ละ 1,000 บาท

“เป้าหมายของผมต้องการให้เกษตรกร
มีรายได้ จากการปลูกหญ้าเนเปียร์ จำหน่ายให้
โรงไฟฟ้า ส่วนชุมชนและเอกชน ที่ร่วมทุนก็มีรายได้จาก
การจำหน่ายไฟฟ้าเข้าระบบ ซึ่งจะทำให้ระบบเศรษฐกิจ
ชุมชนมีความแข็งแรงขึ้น มั่นคงขึ้น กระจายรายได้แก่
เกษตรกร เพราะยังมีพื้นที่เกษตรกรเหลืออยู่จำนวนมาก
ที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้เต็มที่ ทำให้โครงการนี้ทุกฝ่ายได้รับ
ประโยชน์แบบวิน-วิน” รว.กระทรวงพลังงาน กล่าว

ส่วนราคารับซื้อนั้น นายพงษ์ศักดิ์ กล่าวว่า ตั้งเป้า
ให้โรงไฟฟ้ารับซื้อ ตันละ 300 บาท โดยตัวเองถึงที่ของ
เกษตรกร ซึ่งหากไร่หนึ่งผลิตได้ขึ้นต่อ 50 ตัน จะสร้าง
รายได้ให้กับเกษตรกรไร่ละ 15,000 บาท โรงไฟฟ้าขนาด
1 เมกะวัตต์ ต้องการพื้นที่ปลูกหญ้าเนเปียร์ 1,000 ไร่
นั่นคือสร้างผลผลิต 50,000 ตันต่อปี หรือสร้างรายได้ให้
กับชาวบ้านในพื้นที่ไร่ละ 15 ล้านบาทต่อชุมชน นอกจากนี้
ยังมีรายได้จากการผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์
อีกด้วย ส่วนต้นทุนการปลูก ก็มีการให้การอุดหนุน ดังนั้น
จึงมีความเป็นไปได้สูง ที่จะได้รับการตอบรับ โดยคาดว่าจะ
มีชุมชน 10,000 แห่งเข้าร่วมโครงการ

ภายใต้โครงการวิสาหกิจชุมชนพลังงานสีเขียวจากพืช
พลังงาน หากทำสำเร็จ ย่อมนับเป็นผลงานมาสเตอร์พีช
ของนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล และเป็นความหวังอีก
ทางหนึ่งของเกษตรกร ที่จะปลูกหญ้าเนเปียร์ เปลี่ยนหญ้า
เป็นเม็ดเงิน และที่สำคัญ งานนี้ ชาวบ้านได้ ชุมชนได้
เอกชนได้ และได้ยาวถึง 20 ปี